

POSTANOWIENIE

Dnia 20 listopada 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski

Protokolant inspektor sądowy Anna Tarasiuk

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej na posiedzeniu jawnym w dniu 20 listopada 2024 r., w przedmiocie wniosku prokuratora Prokuratury Rejonowej w G. z dnia 17 lipca 2024 r., sygn. akt [...], w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Rejonowej w B. X.Y., za to, że:

I. w dniu 7 kwietnia 2023 r. w B., woj. [...], jako funkcjonariusz publiczny uprawniony do dokonywania wpisów w systemie P. moduł L. - prokurator Prokuratury Rejonowej w B. - potwierdziła nieprawdę w dokumencie - elektronicznym zapisie informacji o biegu spraw Prokuratury Rejonowej w B. co do okoliczności mających znaczenie prawne, to jest faktu i daty wszczęcia i powierzenia postępowań karnych w sprawach o sygnaturach akt:

1. [...]
2. [...]
3. [...]
4. [...]
5. [...]
6. [...]

w ten sposób, że zarejestrowała w każdej z tych spraw zdarzenie wszczęcie postępowania i powierzenie postępowania, pomimo niewydania stosownych postanowień i zarządzeń w tym przedmiocie, tj. o czyn z art. 271 § 1 k.k.;

II. w dniu 7 lipca 2023r. w B., woj. [...], jako funkcjonariusz publiczny uprawniony do dokonywania wpisów w systemie P. moduł L. - prokurator Prokuratury Rejonowej w B. - potwierdziła nieprawdę w dokumencie - elektronicznym zapisie informacji o biegu sprawy Prokuratury Rejonowej w B. co do okoliczności mającej znaczenie

prawne, to jest faktu i daty wszczęcia i powierzenia postępowania karnego w sprawie o sygnaturze akt [...], w ten sposób, że zarejestrowała w tej sprawie zdarzenie wszczęcie postępowania z datą 4 lipca 2023r. i powierzenie postępowania z datą 4 lipca 2023 r. pomimo niewydania stosownego postanowienia i zarządzenia w tym przedmiocie, tj. o czyn z art. 271 § 1 k.k.

na podstawie art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (dalej powoływana jako: ustawa Prawo o prokuraturze)

postanowił:

1. umorzyć postępowanie w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokurator Prokuratury Rejonowej w B. X.Y.. za czyny z art. 271 § 1 k.k.;
2. kosztami postępowania obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 17 lipca 2024 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego), sygn. akt [...], prokurator Prokuratury Rejonowej w G. wniosła o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Rejonowej w B. X.Y.. za czyny z art. 271 § 1 k.k.

W dniu 25 lipca 2024 r. (data wpływu do Sądu Najwyższego) prokurator Prokuratury Rejonowej w G. cofnęła wniosek o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Rejonowej w B. X.Y.. o sygn. akt [...], wskazując na konieczność ponownej analizy materiałów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Postępowanie należało umorzyć z uwagi zaistnienie ujemnej przesłanki procesowej określonej w art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k. w postaci braku skargi uprawnionego oskarżyciela, która wyklucza kontynuowanie procedowania

w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokurator Prokuratury Rejonowej w B. X.Y.. za czyny z art. 271 § 1 k.k.

Zważając, iż ustawa Prawo o prokuraturze nie reguluje swym zakresem postępowania w przypadku cofnięcia wniosku o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora, koniecznym jest zastosowanie odesłania z art. 171 pkt 1 powoływanej regulacji, które upoważnia do odpowiedniego stosowania przepisów Kodeksu postępowania karnego. W piśmiennictwie podkreśla się, że tego rodzaju przepisy odsyłające wyrażają nakaz posłużenia się analogią ustawy jako sposobem stosowania prawa w wypadkach wskazanych przez przepis odsyłający (zob. J. Wróblewski, Przepisy odsyłające, ZNUŁ. Nauki Humanistyczne, Seria I, Łódź 1964, z. 35, s. 9).

Na gruncie procedury karnej przyjmuje się natomiast, iż w art. 14 k.p.k. ustawodawca wyraził zasadę skargowości, zgodnie z którą organ procesowy wszczyna i prowadzi postępowanie na skutek skargi podmiotu bezpośrednio zainteresowanego rozstrzygnięciem (§1). Zgodnie natomiast z treścią § 2 zd. 1 powołanego przepisu oskarżyciel publiczny może cofnąć akt oskarżenia do czasu rozpoczęcia przewodu sądowego na pierwszej rozprawie głównej. Wszczęcie postępowania sądowego zasadniczo uzależnione jest od skargi uprawnionego podmiotu, a jedynie wyjątkowo - jako odstępstwo od zasady - istnieje możliwość działania przez sąd z urzędu (zob. S. Stachowiak, Wpływ zasady skargowości na formę współczesnego polskiego procesu karnego [w:] Zasady procesu karnego wobec wyzwań współczesności. Księga ku czci Prof. S. Waltosia, red. X.Y.zapska, A. Gaberle, A. Światłowski, A. Zoll, Warszawa 2000, s. 485-491). Zasada skargowości nie zawęża się tym samym jedynie do inicjowania postępowania przed sądem pierwszej instancji, ale dotyczy każdego postępowania sądowego. Skargą w rozumieniu art. 14 § 1 k.p.k. jest akt oskarżenia oskarżyciela publicznego, posiłkowego lub prywatnego (art. 331 k.p.k., art. 487 k.p.k., art. 55 § 1 k.p.k.), jak również ich surogaty, jak wniosek o wydanie wyroku skazującego na posiedzeniu (art. 335 § 1 k.p.k.), wniosek o warunkowe umorzenie postępowania (art. 336 i 325i § 3 k.p.k.), wniosek o rozpoznanie sprawy w trybie przyspieszonym (art. 517d § 1 i 2 k.p.k.), czy też skarga złożona na policji w sprawach z oskarżenia prywatnego i przekazana sądowi (art. 488 § 1 k.p.k.). Do skarg, które stanowią żądanie

wszczęcia określonego postępowania sądowego, należą także: zażalenie (art. 459 k.p.k.), apelacja (art. 444 k.p.k.), kasacja (art. 519 k.p.k.), skarga na wyrok sądu odwoławczego (art. 539a k.p.k.), wniosek o wznowienie postępowania (art. 542 k.p.k.), wniosek o podjęcie postępowania warunkowo umorzonego (art. 549 k.p.k.), wniosek o wydanie wyroku łącznego (art. 570 k.p.k.), wniosek o wydanie osoby ściganej (art. 602 k.p.k.), żądanie odszkodowania (np. art. 554 k.p.k.) itp. (zob. J. Kosonoga [w:] Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz do art. 1-166, red. R. A. Stefański, S. Zabłocki, Warszawa 2017, art. 14).

Analogicznie przedstawia się sytuacja w zakresie postępowania immunitetowego, w którym warunkiem jego prowadzenia jest istnienie skargi zasadniczej pochodzącej od uprawnionego oskarżyciela (art. 14 § 1 k.p.k. w zw. z art. 171 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze). Funkcję żądania wszczęcia postępowania na gruncie postępowania delibacyjnego pełni zatem wniosek o zezwolenie na pociągnięcie prokuratora do odpowiedzialności karnej, który determinuje możliwość zarówno jego wszczęcia, jak i prowadzenia. Dla merytorycznego rozpoznania wniosku wymagane jest skuteczne jego złożenie i utrzymywanie określonego żądania przez uprawniony podmiot. Oznacza to, że wspomniany może wiążąco cofnąć wniesione pismo inicjujące to postępowanie. Cofnąć, w znaczeniu słownikowym, to m. in. wstrzymać lub odwołać coś, powrócić do poprzedniego stanu (zob. S. Dubisz (red.), Uniwersalny słownik języka polskiego, t. 1, Warszawa 2003, s. 480). Przyjąć zatem należy, że wniosek w przedmiocie wyrażenia zgody na uchylenie immunitetu formalnego jest czynnością odwoalną, a jego cofnięcie wywołuje taki stan, jakby powyższego w ogóle nie wniesiono, a zatem przestaje ona funkcjonować procesowo i nie wywołuje skutków prawnych (zob. J. Kosonoga [w:] Kodeks postępowania karnego. Tom I. Komentarz do art. 1-166, red. R. A. Stefański, S. Zabłocki, Warszawa 2017, art. 14).

Mając natomiast na uwadze fakt, że pismem z dnia 25 lipca 2024 r. prokurator Prokuratury Rejonowej w G. cofnęła wniosek w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej prokuratora Prokuratury Rejonowej w B. X.Y.. z dnia 17 lipca 2024 r. o sygn. akt [...], postępowanie w sprawie należało umorzyć po myśli art. 17 § 1 pkt 9 k.p.k.,

stosowanego odpowiednio na mocy analogii prawnej, wynikającej z regulacji przewidzianej z art. 171 pkt 1 ustawy Prawo o prokuraturze.

Z powyższych względów, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[M. T.]

[ał]